

28. 1. 2026

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

K ukončování služebního poměru po novele zákona o státní službě

Státní službu v České republice upravuje zákon č. [234/2014](#) Sb., o státní službě (dále jen „služební zákon“). Před přijetím služebního zákona byla Česká republika jediným státem Evropské unie, který neměl účinný zákon upravující právní postavení státních úředníků, přestože jeho přijetí bylo jednou z podmínek vstupu České republiky do Evropské unie a přijetí zákona bylo též výslovně předpokládáno Ústavou České republiky.[1] Smyslem přijetí služebního zákona bylo oddělit výkon státní služby od politického vlivu a zabránit chaotickým zásahům do struktury veřejné správy.[2]

Služební zákon nabyl účinnosti dne 1. 1. 2015, přičemž nahradil dosavadní nežádoucí stav, kdy se na státní zaměstnance uplatňovala obecná právní úprava zákona č. [262/2006](#) Sb., zákoník práce, (dále jen „zákoník práce“). V současné době proto existuje paralelní úprava služebního zákona a zákoníku práce, kdy jejich vzájemný vztah vychází z principu, že zákoník práce se na služební vztahy státních zaměstnanců použije jen tehdy, pokud to služební zákon výslovně stanoví. Nejde tedy o obecnou subsidiaritu, ale o delegaci, kdy má vlastní úprava služebního zákona vždy přednost.

Služební zákon původně obsahoval zcela odlišnou úpravu ukončování služebního poměru státního zaměstnance, kdy se státním zaměstnancem nedodržujícím služební kázeň probíhalo poměrně formalizované a zdlouhavé kárné řízení. To se zásadně změnilo až novelou služebního zákona č. [448/2024](#) Sb. K novelizaci služebního zákona vedl zákonodárce zájem mimo jiné upravit rigidnost a přílišnou formálnost personálních procesů. Uvedenou novelou došlo s účinností od 1. 1. 2025 ke zrušení úpravy kárného řízení. O následcích porušení povinnosti v prvním ani ve druhém stupni tak nově nerozhoduje kárná komise, ale daný služební orgán. Dosavadní ustanovení § 87 a § 89 až § 97 služebního zákona upravující služební kázeň a vedení kárného řízení nahradila jednodušší úprava spočívající v zavedení institutu písemného napomenutí státního zaměstnance ze strany služebního orgánu.

Důvody skončení služebního poměru pro porušení povinností státního zaměstnance jsou nově upraveny v § 72 odst. 1 písm. b), c) a d) služebního zákona, podle něhož služební orgán rozhodne o skončení služebního poměru mimo jiné tehdy, pokud státní zaměstnanec v rozhodném období zaviněně závažně nebo zvláště závažně porušil povinnosti vyplývající z právních předpisů vztahujících se k výkonu služby, ze služebních předpisů nebo příkazů k výkonu služby či po třetím písemném napomenutí v zákonem stanovené době.

Samotné ustanovení § 72 služebního zákona bylo opětovně novelizováno zákonem č. [120/2025](#) Sb. s účinností od 1. 6. 2025. Za účelem sjednocení s úpravou zákoníku práce došlo k prodloužení možnosti postihu státního zaměstnance za závažné a zvláště závažné porušení povinností podle § 72 odst. 1 služebního zákona z 1 roku na 15 měsíců tak, aby nedocházelo k situacím, kdy zaměstnanci v pracovním poměru bude hrozit postih za porušení povinností vyplývajících mu z právních předpisů vztahujících se k vykonávané práci, zatímco státnímu zaměstnanci již nikoli. K podobnému kroku došlo i ve vztahu k § 72 odst. 2 služebního zákona, kdy zákonodárce zkrátil výpovědní dobu v případě skončení služebního poměru tak, že služební poměr zanikne po uplynutí jednoho kalendářního měsíce po doručení rozhodnutí služebního orgánu o jeho skončení. Důvodová zpráva odůvodňuje uvedenou změnu tím, že po doručení rozhodnutí o skončení služebního poměru nelze od státního

zaměstnanec očekávat kvalitní výkon služby, přičemž jeho setrvání ve služebním poměru po dobu dalších 2 měsíců je za této situace neúčelné a neekonomické.^[3]

Rozdíl mezi závažným a zvláště závažným porušením spočívá zejména v okamžiku skončení služebního poměru. Při závažném porušení končí služební poměr uplynutím jednoho kalendářního měsíce po doručení rozhodnutí o skončení služebního poměru. Při zvláště závažném porušení končí služební poměr již dnem doručení rozhodnutí, tedy obdobně jako při okamžitém zrušení pracovního poměru zaměstnavatelem podle zákoníku práce.

Zvláště závažným porušením povinností může být například déletrvající neomluvená absence či nerespektování příkazů k výkonu služby, přičemž hodnocení intenzity porušení vychází z řady okolností, jako je osoba státního zaměstnance, jeho dosavadní výkon služby, míra zavinění a konkrétní dopady jednání. Zvláště závažné porušení je relativně neurčitým pojmem, který bude nutné vykládat vždy individuálně, přičemž podle důvodové zprávy lze podpůrně využít dosavadní judikaturu v pracovněprávní oblasti, která se již v minulosti při posuzování kárných provinění ve státní službě uplatňovala.^[4]

Pokud služební orgán dospěje k závěru, že došlo k závažnému nebo zvláště závažnému porušení povinností státním zaměstnancem, rozhodne o skončení služebního poměru. Pro skončení služebního poměru se použije úprava § 159 služebního zákona. Služební orgán provede samostatné řízení ve věcech služby. Rozhodnutí o ukončení služebního poměru může být prvním úkonem ve věci (srov. § 165 služebního zákona). Uvedené řízení se řídí úpravou zákona č. [500/2004](#) Sb., správního řádu, pokud není stanoveno jinak.^[5]

Z výše uvedeného je proto zřejmé, že zákonodárce uvedenými novelami služebního zákona směřuje k efektivnějšímu řešení závažných porušení služebních povinností státních zaměstnanců. Zároveň tak do jisté míry dochází k přiblížení úpravy ukončování služebního poměru úpravě obsažené v zákoníku práce. Za pozitivní změnu hodnotíme zrušení kritizovaného kárného řízení, které vedlo ke zdoluhavému ukládání kárných opatření za porušení služebních povinností. Tato změna podle našeho názoru poskytuje současné úpravě služebního zákona dostatečnou personální flexibilitu pro nahrazení státních zaměstnanců, kteří jsou pro výkon státní služby nevyhovující.

Mgr. Karolína Bémová
vedoucí advokátka

Mgr. Patrik Kuneš

advokátní koncipient

BRODEC & PARTNERS
— LAW FIRM —

[BRODEC & PARTNERS s.r.o., advokátní kancelář](#)

Rubešova 162/8
120 00 Praha 2

Tel.: +420 224 247 215
e-mail: info@akbrodec.cz

---

[1] Srov. článek 79 odst. 2 Ústavy České republiky.

[2] Důvodová zpráva k zákonu č. [234/2014](#) Sb. o státní službě, č. 234/2014 Dz.

[3] Důvodová zpráva k zákonu č. [120/2025](#) Sb., kterým se mění zákon č. [262/2006](#) Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, č. 120/2025 Dz.

[4] Důvodová zpráva k zákonu č. [448/2024](#) Sb., kterým se mění zákon č. [234/2014](#) Sb., o státní službě, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, č. 448/2024 Dz.

[5] Srov. § 160 služebního zákona.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Odpovědnost člena voleného orgánu dle § 159 OZ a vymezení škody způsobené právnické osobě](#)
- [Vnosy do společného jmění manželů a jejich valorizace v aktuální judikatuře Nejvyššího soudu a Ústavního soudu](#)
- [Právo na přístup ke kamerovým záznamům: střet GDPR, informačního zákona a praxe veřejných institucí](#)
- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)

- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Zápis ochranné známky bez komplikací. Klíčem k úspěchu je kvalitní předběžná rešerše](#)
- [Zneužití práva na přístup podle GDPR](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)